

LITERATUUR-OVERZICHTEN.

WEEKBLADEN.

Münchener medizinische Wochenschrift. 1924, No. 49.

J. HOHN. *Die Konservierung von Hammelblut für die WASSERMANNsche Reaktion durch Normosal.* — De techniek der toepassing van het voor dit doel zeer bruikbare normosal wordt in bijzonderheden beschreven. Daar normosal ook op de roode bloedlichaampjes van den mensch conserveerend werkt en indifferent is, beveelt HOHN de oplossing voor infusie bij bloedverlies enz. aan.

E. SCHOTT und H. SPATZ. *Beobachtungen am Kreislauf im Kniehang, insbesondere über das Verhalten des arteriellen Druckes in Armen und Beinen in dieser Körperlage sowie im Stehen und Liegen.*

R. SCHOEN. *Ostitis deformans (PAGET) mit Diabetes insipidus, nervösen und endokrinen Störungen.* — Uitvoerig toegelichte ziektegeschiedenis.

H. HERRMANN. *Die Blutkörperchensenkungsgeschwindigkeit bei Arthritiden und rheumatischen Affektionen der Muskulatur.* — Het onderzoek naar de snelheid van het bezinken der roode bloedlichaampjes blijkt van groot belang te zijn om na te gaan, of een chronische „rheumatische” aandoening al of niet van ontstekingsachtigen aard is. In het laatste geval (arthrititis deformans, statische gewrichtsaandoeningen, volkomen afgeloopen ontstekingsprocessen) belooft de bezinking normaal, in het eerste is zij versneld. Vooral voor de behandeling (opzoeken van den primairen ontstekingshaard enz.) is deze onderscheiding van gewicht.

W. FALTA. *Ueber die spezifisch-ketogene Wirkung des Eiweisses.* — Uitvoerig zet FALTA uiteen, dat eiwitstoffen, zoowel dierlijke als plantaardige, een specifieke ketogene werking bezitten. Bestrijding van THANNHAUSER en TISCHHAUSER.

W. RINDFLEISCH. *Infarkt-Perikarditis und Aneurysma cordis.* — Drie gevallen van tijdens het leven gediagnostiseerd hartaneurysma, gevolg van infarct. Kenmerkend zijn de 4 tijdperken der ziekte: 1°. aanval van stenocardie, min of meer gerekt; 2°. pericarditisch wrijven, koorts; 3°. een latent tijdperk, dat maanden of jaren duurt en overgaat in 4°. chronische insufficiëntie van het hart.

HAIM und ISMET BEY. *Reaktivitätssteigerung durch Lipoidbeimengung und Lipoidbestrahlung.* — Schrijvers toonden deze verhooging aan door tuberculine en partigenen met lipoïden te mengen; door het mengsel met zonlicht of Röntgenstralen te behandelen kon de verhooging nog versterkt worden.

A. KLARE. *Ueber Wismutablagerungen in der Schleimhaut der Zunge und Wange nach Bismogenolbehandlung.* — In de beide beschreven gevallen vertoonden zich in het slijmvlies van tong, wang en tandvleesch blauwzwarte pigmentvlekken, door bismuthsulfide veroorzaakt.

H. SEIDL. *Alimentäre Leukopenie und Karzinom.* — Al vond SEIDL bij carcinoma dikwij's alimentaire leucopenie (SIMON), toch acht hij het aantal gevallen, waarbij deze ontbreekt, te groot, dan dat deze methode diagnostisch van belang kan worden geacht.

K. VOLKMANN. *Ein weiterer Fall von fötaler Knochenretention im Uterus.*

H. CZICKELI. *Ein Beitrag zur Frage der Tuberkulinisierung per os.* — Bij elf van twaalf tuberculeuse kinderen kon CZICKELI door oud-tuberculine per os geenerlei reactie verwekken, slechts bij één volgde een positieve reactie volgens MEIJER-BISCH. Oud-tuberculine acht hij hierom voor de behandeling per os onbruikbaar.

CH. HEITZER. *Fremdkörper im Magen.* — Een geval.

O. RANKE. *Ueber die mechanischen Leistungen der Aortenwand.* — Opmerkingen bij het referaat van PETERSEN.

C. B. HÖRNICKE. *Ueber Strahlenimmunität.* — Opmerkingen bij het artikel van PERTHES.

F. UMBER. *Stoffwechselkrankheiten. II. Der Diabetes mellitus.* — Overzicht.

P. SMIT.

Paris médical. 1924, No. 43.

P. LEREBoullet et P. JOANNON. *L'immunisation spontanée contre la diphtérie en milieu hospitalier.* — Beschouwingen naar aanleiding van een onderzoek op de immuniteit tegen diphtherie (reactie van SCHICK) op een zaal met kinderen, lijdende aan chirurgische tuberculose. Het blijkt, dat, hoe langer de kinderen in het ziekenhuis verblijf houden, des te grooter de onvatbaarheid voor het diphtherietoxine wordt, zonder dat die kinderen een echte diphtherie doormaken. Misschien zijn lichte keelaandoeningen (door diphtheriebacillen); die onbemerkt belopen, de oorzaak van die verworven onvatbaarheid.

A. THOMAS et LONG-LANDRY. *Remarques sur la part de la syphilis héréditaire dans la pathologie du système nerveux.* — Bij alle afwijkingen van het zenuwstelsel, vooral bij kinderen, moet men denken aan erfelijke syphilis, zooals met talrijke voorbeelden wordt aangetoond. Een negatieve reactie van WASSERMANN bewijst niets. Noodzakelijk is de geheele familie (ouders, broeders, zusters) te onderzoeken op luetische verschijnselen.

Paris médical. 1924, No. 44.

P. LEREBoullet et G. SCHREIBER. *Les maladies des enfants en 1924.* — Literatuuroverzicht.

A. B. MARFAN, R. TURQUETY et ARIS. *Emploi du babeurre dans l'alimentation des nouveau-nés débiles.* — Warme aanprijzing voor het toedienen van karnemelk aan zuigelingen gedurende de eerste 6 weken. Hij geeft gecondenseerde karnemelk verdund met kalkwater.

NOBÉCOURT et L. LEBÉE. *Scarlatine et diphtérie chez une diabétique de quatorze ans.* — Ziektegeschiedenis van een meisje van 14 jaar lijdende aan suikerziekte. In het ziekenhuis krijgt zij eerst roodvonk, waarvan zij herstelt, en daarna diphtherie, waaraan zij overlijdt. Behandeling met insuline. Bespreking van de vraag, welken invloed deze verschillende ziekten op elkander hebben uitgeoefend.

E. APERT, *Les signes physiques des épanchements pleuraux chez les jeunes enfants.* — Artikel over het herkennen van ophooping van vocht in de pleuraholte bij kinderen. Bevat geen nieuws.

P. LEREBoullet et BOULANGER-PILET. *Les dystrophies de la puberté.* — Zij onderscheiden twee typen van vermeerderden groei gedurende de puberteit, één in de lengte, voornamelijk bij jongens, één in de dikte, vooral bij meisjes. Bij beide komen stoornissen voor in de geslachtsfuncties. Stoornissen van de andere klieren met inwendige afscheiding konden niet vastgesteld worden. Wel dikwijls veranderingen aan het centrale zenuwstelsel, en wel aan de hersenbasis. Misschien moet hier ter plaatse altijd de oorzaak van deze groeistoornissen gezocht worden.

Paris médical. 1924, No. 45.

P. CARNOT et H. GAEHLINGER. *Une nouvelle méthode d'appréciation de la sécrétion stomacale: la chromoscopie gastrique.* — De schrijvers hebben een methode tot nagaan van de maagfunctie bestudeerd, welke het eerst door GLAESSNER en WITTGENSTEIN is beschreven. Zij spuiten vier cM³ neutraalrood (1:100), versch bereid, in de dijspier. Na 14—15 minuten wordt deze stof uitgescheiden door het maagslijmvlies. Met de sonde van EINHORN wordt iedere 5 minuten maagsap opgezogen en de kleur nagegaan. Bij hyperchlorhydrie is de uitscheiding versneld, bij hypochlorhydrie verlangzaamd en bij anchlorhydrie geheel afwezig. De inspuiting veroorzaakt vrij hevige pijn.

NOBÉCOURT et E. PICHON. *A propos d'un cas d'intoxication par le nitrobenzène, observé chez un enfant de quatorze ans.* — Casuïstische mededeeling over een geval van nitrobenzolvergiftiging. De jongen slikte ongeveer een dessertlepel in. De stof was bestemd voor de vernietiging van wandluizen. Na een ernstig ziekbed genezing. Talrijke bijzonderheden omtrent het beloop, pathologische anatomie, symptomatologie en behandeling. Aan het slot literatuuropgave.

JAGNOV. *Doses massives de sérum antitétanique pour le traitement curatif du tétanos.* — Vier ziektegeschiedenissen van lijdens aan klem, die allen genazen na toedienen van groote hoeveelheden tetanusserum, onderhuids ingespoten. Hij geeft dagelijks 400 cM³.

Paris médical. 1924, No. 46.

P. CORNET. *Médecine professionnelle et sociale.*

PR. MERKLEN et G. WEILL. *La médecine de caisse en Alsace.*

H. VERGER. *L'élimination des indésirables par un ordre des médecins.*

E. H. PERREAU. *La médecine et le projet de loi récent sur les assurances sociales.*

A. MALBEC. *Les secours à domicile de l'assistance publique de Paris, bureaux de bienfaisance.*

L. DUFESTEL. *La réforme de l'inspection médicale des écoles.*

De artikelen uit dit nummer zijn niet kort weer te geven.

MORTIER HIJMANS.

Dermatologische Wochenschrift. 15 November 1924.

A. BUSCHKE. *Über Vorkommen und Bedeutung von Fermenten in der menschlichen Haut.* — De fermenten spelen de rol van katalysatoren, zetten moleculaire structuurveranderingen in gang en versnellen of vertragen scheikundige werkingen. De huid bevat in groote hoeveelheid lipase. Ook diastase, phenolase en katalase zijn gevonden en een peptolytisch ferment is aangetoond. Behalve diastase, zijn de fermenten voornamelijk in de genitaalstreek in groote hoeveelheid aanwezig.

A. BUSCHKE und E. SKLARZ. *Über die Bedeutung der Konstitution und Disposition für die Entstehung von Dermatosen mit besonderer Beziehung auf die lichenoiden Salvarsanexantheme.* (Entgegnung auf die Arbeit von WIRZ). — Verschillende gronden worden aangevoerd voor het bestaan van een voorbeschiktheid voor lichen en deze als reden aangenomen voor het ontstaan van lichen bij een patiënt met een syphilitisch exantheem.

F. WIRZ. *Zur Frage der „Konstitutionstypen“* — Hypothese von BUSCHKE und SKLARZ. — Een voorbeschiktheid heeft voor deze vragen eerst beteekenis, als zij vóór de blootstelling de hoogte bereikt heeft, die voldoende is bij de blootstelling de ziekte te doen uitbreken. Dat deze voorbeschiktheid alléén voldoende zou zijn, ontkent WIRZ.

TH. KATZ. *Zur Beseitigung unerwünschten Haarwuchses.* — Behandeling met koudkaustiek, n.l. met de „haute fréquence“-stroom van een diathermie-toestel, aangesloten aan den gewonen electrolyse-naaldhouder. Zwakke stroom, 1—2 seconden. Gummi-handschoen om den naaldhouder aan te pakken.

W. BEUNINGSON. *Verwendung kolloidalen Schwefels bei Hautkrankheiten.* — Catamine (RIEDEL), een zinkzwavelzalf met colloïdale zwavel, wordt voornamelijk tegen scabies gebruikt en prikkelt weinig. Drie avonden achtereen wordt zij, eerst als de patiënten in bed warm geworden zijn, ingewreven. Ook tegen staphylo-dermieën en eczemen werkt het middel goed. Van dermatomycosen komen de oppervlakkige vormen in aanmerking voor behandeling met dit middel.

J. SCHUMACHER. *Über den chemischen Aufbau der Spirochaeta pallida.* — De spirochaeta pallida blijkt volgens haar kleuringen met verschillende kleurstoffen een nucleïnezuur-vrij, zuurstof-arm micro-organisme te zijn. Zij bestaat voornamelijk uit een GRAM-negatieve lipoproteïde.

E. OSTWALD. *Zur Reargonbehandlung der Gonorrhoe.* — Werkzamer dan andere antigonorrhoeica bij oppervlakkige gonorrhoe en als afkortend middel. Ook als voorbehoedmiddel werkt het krachtig. Bij de gonorrhoea profunda en complicata beteekent het reargon geen vooruitgang.

SAUERBREG. *Ein Beitrag zur Behandlung der Gonorrhoe des Mannes mit Argentocystol.* — Zilvereiwit met orthodioxibenzol. In het algemeen gunstige ervaringen. Gonocokken verdwijnen snel. Het vloeien houdt spoedig op.

S. MENDES DA COSTA.

Klinische Wochenschrift, 1924, No. 49.

HERBERT HERXHEIMER. *Die Herzgrösze bei Sportsleuten und ihre Beurteilung.* — Beschouwing.

H. PEIPER und H. KLOSE. *Ueber die Röntgenologische Darstellung des Rückenmarks. (Myelographie).* — In plaats van lipiodol werd het op bepaalde wijze door de firma MERCK vervaardigde jodipine gebruikt. Dit praeparaat geeft geringe en voorbijgaande prikkelingsverschijnselen bij gebruik van 2 M³. Het beste is het in de cysterna in te spuiten ook bij laagzittende gezwellen of letsel van wervels. Het wordt evenals lipiodol zoo goed als niet geresorbeerd. Proefondervindelijk onderzoek wees uit, dat dit onderzoek niet gevaarlijk is, maar voorloopig moet het in ervaren handen blijven. De klinische waarde is zeer groot.

K. DRESEL. *Die Funktionen eines Grosshirn- und Striatumlosen Hundes.* — Bij wegneming van de groote hersenen is de hond nog in staat vrij samengestelde handelingen uit te voeren, doordat de basaalgangliën gedeeltelijk de groote hersenen vervangen, door wegname echter van het corpus striatum gaat elke mogelijkheid tot combineeren verloren en wordt het dier een automaat afhankelijk van de eenvoudige reflexen. Ook in de stofwisseling worden veranderingen gevonden.

H. BEHREND und R. HOPMANN. *Ueber nichttetanoide Erregbarkeitsveränderungen.* — Blijvende overgevoeligheid voor electriche prikkels komt bij gezonde kinderen en volwassenen door verandering in de Ca- en K-ionen in de weefsels dikwijls voor. Wij moeten deze toestand streng van tetanie scheiden.

WALTER REDISCH. *Neue Beobachtungen mit dem Capillarmikroskop.* — De verschillen in den vorm der huidcapillairen bij essentiele hypertensie en bij nierlijden worden beschreven, alsook die bij hypo- en hyperthyreose. De typische veranderingen der huidcapillairen bij suikerziekte verbeteren onder langdurende insulinebehandeling gedeeltelijk. De verschijnselen aan de capillairen, bij een stervende nagegaan, pleiten voor een actief contractievermogen zeker van de aanvoerende lis.

ERICH PUTTER. *Tierexperimentelle Untersuchungen über die Insulinwirkung. I. Ueber die Abhängigkeit der hypoglykaemischen Krämpfe vom Blutzuckerspiegel.* — Het is op zijn minst genomen gevaarlijk de sterkte van een insuline-paeparaat te beoordeelen naar het ontstaan van krampen.

H. L. KOWITZ. *Ueber Beobachtungen der Einwirkung chirurgischer Therapie auf die Funktion der Schilddrüse.* — De bepaling van het basale metabolisme is niet alleen van belang voor de diagnostiek maar ook voor de beoordeeling van een chirurgische behandeling bij de ziekte van BASEDOW.

W. UNGER. *Psychotherapeutische Eefahrungen und Ueberlegungen.* — Nier kort weer te geven.

JOSEPH und GUSKAR. *Zur Frage des Icterus Neonatorum und der WILDALSchen Reaktion.* — Schrijvers konden de ervaringen van LINZENMEIER, wat den samenhang betreft tusschen de reactie van WIDAL en icterus neonatorum niet bevestigen. *Kurze wissenschaftliche Mitteilungen.*

H. BAUR und R. KUHN. *Kurze Mitteilungen über Insulin.*

P. MATZDORFF. *Beiträge zur Kenntnis des Myxödems.* — Casuistische mededeeling.

PASCAL DEUEL. *Ueber die Pleuritiden beim künstlichen Pneumothorax.* — Voor de praktijk.

H. NETTER. *Ueber die physikochemischen Grundlagen der Zellagglutination.* — Samenvattend overzicht.

J. VAN TILBURG.

Wiener klinische Wochenschrift, 1924, No. 48.

Klinische Vorträge. HEINRICH SCHUR. *Erfahrungen und Probleme aus dem Gebiete der funktionellen (nervösen) Verdauungsstörungen.*

Originalabhandlungen. LUDWIG PETSCHACHER. *Die Kolloïdstabilität des Blutserrums und ihre Bedeutung für die innere Medizin.* — De colloïdale toestand van

het bloed wordt bij deze onderzoekingen bepaald uit de viscositeit en deze vergeleken met de viscositeitsgrootte, die het gehalte aan eiwit en de verhouding globuline tot albumine deed verwachten.

ADOLF BIRMAN. *Ein Fall von primärem Milzsarkom.* — Beschrijving van een patiënt met sarcoom van de milt, welk gezwel aanvankelijk met goed gevolg operatief verwijderd werd.

ERNST CZYKLARZ. *Der jambische Typus der respiratorischen Verschieblichkeit des unteren Lungenrandes.* — Hiermede wordt bedoeld een onregelmatigheid in de verschuiving van de onderste longgrens, waarbij één kant aanvankelijk minder verschuift om in het tweede gedeelte van de inademingsperiode dit tekort in te halen, zoodat ten slotte de verschuiving beiderzijds gelijk is. Het verschijnsel is nog nooit beschreven en komt voor bij longtuberculose, soms als het eenige verschijnsel, dat wijst op geringe pleuravergroeiing.

HEINRICH KATZ. *Zur Bewertung der Uterusscheidentamponade.* — Een statistisch overzicht over het infectiegevaar van de tamponnade der baarmoeder bij atonische bloeding, gesplitst naar de gevallen, waarbij geen en waarbij bovendien andere operatieve ingrepen noodig waren.

FRANZ WEIGL. *Ueber Schädigung des Darmes nach Aortenkompression.* — Door een gewatteerden stok over den buik te spannen kan men de buikaorta dichtdrukken en bloedeloos aan been of bekken opereeren. Deze methode is gemakkelijker dan de omsnoering volgens MOMBURG maar toch niet ongevaarlijk, zooals bleek in een geval, waarbij een scherpe exostose van de wervelkolom een darm had doorscheurd.

MORITZ OPPENHEIM. *Zur Antiperistaltik schlauchförmiger Organe.* — Een verwijzing naar een vroegere mededeeling over antiperistaltiek van den zaadleider na prikkeling van het caput gallinaginis als oorzaak van epididymitis bij gonorrhoe van het achterdeel van de urethra.

HEINRICH KOGERER. *Ueber die neue Schule von Nancy.* — Een vrijwel afbrekende kritiek op het werken van COWÉ, naar aanleiding van het boek van CHARLES BAUDOIN, hetwelk de methode wetenschappelijk zou toelichten.

J. ED. ST.

BOEKAANKONDIGINGEN.

H. MONDOR et P. LAURET, *Les ulcères perforés de l'estomac et du duodénum.* MASSON & Cie, 1923. Paris. 186 bldz.
— 14 platen. Prijs: 10 francs.

In dit deeltje van de „*Collection de médecine et chirurgie pratiques*” behandelen de schrijvers achtereenvolgens de oorzaak, veelvuldigheid, pathologische anatomie, de kliniek en de behandeling van doorgebroken zweren van maag en twaalfvingerigen darm. Zij zijn daarin bij de verschillende hoofdstukken min of meer geslaagd.

Het hoordstuk betreffende de pathologische histologie is slechts oppervlakkig gehouden; men zal hier niet veel nieuws aantreffen. Veel beter geslaagd is de klinische studie; trouwens het boekje richt zich in de eerste plaats tot den clinicus, vooral tot den algemeen practicus, die wel nergens de symptomatologie van deze